

ASIA

Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesta ilmoituksesta, joka koskee pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista.

Ilmoituksen tekijä

Kiteen kaupunki
Kiteentie 9-11
82500 KITEE

Puhdistettavan alueen sijainti

Puhdistettava alue sijaitsee Kiteen kaupungissa kiinteistöllä, jonka tunnus on 260–423–17–51. Kohteen lähin katuosoite on Ratapihantie.

Kiinteistöjen omistajat

Kiteen kaupunki
Kiteentie 9-11
82500 KITEE

Asian vireilletulo, vireilletulon peruste sekä viranomaisen toimivalta

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesti pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus alueelliselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään 45 vuorokautta ennen puhdistamisen kannalta olennaisen työvaiheen aloittamista. Ilmoitus pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta vastaanotettiin Pohjois-Karjalan ELY-keskuksessa 14.3.2025.

Aiemmat viranomaispäätökset ja lausunnot

Pohjois-Karjalan ELY-keskus ei ole antanut aiemmin päätöksiä tai lausuntoja nyt puheena olevan kohteen maaperän puhdistamisesta. Kohteessa tehtävistä toimenpiteistä ja tutkimuksista on käyty 4.3.2025 palaveri asianosaisten kesken.

Tutkimus- ja suunnitelma-asiakirjat

Ilmoitus pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta liitteineen, 14.3.2025, Kiteen kaupunki.

Puhdistettava alue

Alueen toimintahistoria ja pilaantumisen vaaraa aiheuttaneet toiminnot ja tapahtumat

Ilmoituksessa kerrotaan, että Kiteellä ratapihan itäpuolella (lähin osoite: Ratapihantie) sijaitsevalla kiinteistöllä 260–423–17–51 toteutettiin helmi- ja maaliskuussa 2025 maaperän pilaantuneisuustutkimuksia Rambollin toimesta hulevesilinjan siirtoon liittyen. Viereisellä kiinteistöllä sijaitseva hulevesilinja siirretään tutkitulle kiinteistölle viereisen kiinteistön kiinteistökauppojen seurauksena.

Tutkituilla alueilla on sijainnut aiemmin Kiteen jätevedenpuhdistamon laskeutusaltaat. Käytöstä poistetut laskeutusaltaat sijaitsevat alueella edelleen. Helmikuussa 27.2.2025 maaperätutkimuksia (tutkimuspisteet N1-N3) suoritettiin laskeutusaltaiden alueella, joissa todettiin haitta-ainepitoisuuksia. Maaliskuussa 5.3.2025 maaperätutkimukset (tutkimuspisteet KK1-KK9) suoritettiin laskeutusaltaista noin 20 metrin etäisyydellä itään päin. Tutkimuspisteet sijoitettiin suunniteltujen hulevesilinjan paikkojen kohdalle.

Alueen ja lähiympäristön nykyinen ja tuleva käyttö

Ilmoituksen mukaan kohde sijaitsee asemakaavoitetulla alueella. Asemakaavassa kiinteistö on merkitty teollisuus- ja varastoalueen korttelialueeksi (kaavamerkintä T).

Alueen maaperä- sekä pohja- ja pintavesitiedot

Maaperätiedot

Ilmoituksen mukaan kiinteistön maanpinta sijoittuu keskimäärin tasolle +84 mpy (N2000). Alueen maanpinta viettää loivasti kohden etelää. Alueella tehtyjen maaperätutkimusten mukaan alueella on turvekerros, jonka alapuolinen perusmaa on savea. Kiinteistön pintakerros on heinän ja muun kasvuston peittämää.

Pohja- ja pintavesitiedot

Ilmoituksessa kerrotaan, että kohde ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin luokiteltu pohjavesialue (0726002, Likolampi 2) sijaitsee noin 0,02 kilometrin etäisyydellä toimenpidealueesta länteen.

Haitta-aineita koskevat tiedot

Alueella tehtyt maaperä-, pohja- ja pintavesitutkimukset

Ramboll Finland Oy teki tulevalla kaivualueella koekuoppatutkimuksia. 5.3.2025 suoritetuissa maaperätutkimuksissa todettiin kiinteistön länsireunalla sijoittuvalla tutkimusalueella koekuoppien KK2, KK4 ja KK8 alueella valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaiset kynnysarvot ylittyviä haitta-aineiden pitoisuuksia.

Koekuopassa KK2 syvyydellä 0,0–1,0 m todettiin laboratorioanalyseissä TEX-yhdisteiden pitoisuus 4,4 mg/kg, joka ylittää kynnysarvon 1 mg/kg. Koekuopassa KK4 syvyydellä 0,0–0,2 m todettiin sinkin ylemmän ohjearvon ylittävä pitoisuus 893 mg/kg ja sekä muita kynnysarvot ylittäviä metallipitoisuuksia. Koekuopassa todettiin sekä kevyiden öljyjakeiden (C₅-C₁₀) alemman ohjearvon ylittävä pitoisuus 180 mg/kg, ylemmän ohjearvon ylittävät keskiraskaiden öljyhiilivetyjakeiden (C₁₀-C₂₁) pitoisuus 12 000 mg/kg ja raskaiden jakeiden (C₂₁-C₄₀) pitoisuus 4 300 mg/kg. Koekuopassa KK8 todettiin syvyydellä 0,0–0,5 m sinkin ylemmän ohjearvon ylittävä pitoisuus 684 mg/kg sekä muita metallien kynnysarvot ylittäviä pitoisuuksia. Keskiraskaiden öljyhiilivetyjakeiden pitoisuus 5 200 mg/kg ylittää ylemmän ohjearvotason ja kevyiden jakeiden sekä raskaiden jakeiden pitoisuudet ylittävät alemmat ohjearvot. Syvyydellä 1,0–2,0 m todettiin sinkin alemman ohjearvon ylittävä pitoisuus 278 mg/kg sekä antimonin kynnysarvon ylittävä pitoisuus 2,2 mg/kg. Syvyyksillä 0,5–1,0 m ja 1,0–2,0 m todettiin öljyhiilivetyjen keskiraskaiden jakeiden alemmat ohjearvot ylittävät pitoisuudet.

Koekuoppiin virtasi läheisten vanhojen laskeutusaltaiden pintavesiä, joista otettiin vesinäytteet koekuopista KK4 ja KK8. KK4 vesinäytteessä todettiin bensiinijakeiden pitoisuus 0,2 mg/kg, keskiraskaiden jakeiden pitoisuus 0,94 mg/kg ja raskaiden jakeiden pitoisuus 0,52 mg/kg. Laboratorioanalyseissä todettiin muita yksittäisiä pitoisuuksia yhdisteitä, mutta pitoisuudet alittavat Ympäristöministeriön yleisiksi pintavesiarvoiksi antamat suositukset. KK8 vesinäytteessä todettiin bensiinijakeita 1,3 mg/kg, keskiraskaiden- ja raskaiden jakeiden pitoisuudet alittivat laboratorion määritysrajat.

Maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve

Ilmoituksessa kerrotaan, että alueella arvioidaan esiintyvän kohonneita metalli- ja öljyhiilivetypitoisuuksia sisältäviä maa-aineksia noin 20 m³tr/35 tonnia. Haitta-ainepitoisen alueen laajuutta syvyys suunnassa ei ole pystytty tutkimusvaiheessa rajaamaan kaikkien koekuoppien osalta.

Ilmoituksen mukaisena puhdistuksen lähtökohtana on poistaa toimenpidealueen maaperästä pilaantunut maa-aines rakentamisen vaatimassa laajuudessa. Puhdistustöitä ei uloteta rakentamisen vaatiman kaivualueen ulkopuolelle, koska alueen maankäyttö pysyy samana.

Esitetty puhdistussuunnitelma

Puhdistustavoitteet

Ilmoituksessa esitetään maaperän puhdistamistavoitteeksi haitta-aineiden osalta valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaista ylempää ohjearvotasoa, koska alueen asemakaavassa kiinteistö on osoitettu teollisuus- ja varastoalueen korttelialueeksi (kaavamerkintä T). Lisäksi

puhdistuksen lähtökohtana on poistaa toimenpidealueen maaperästä pilaantunut maa-aines rakentamisen vaatimassa laajuudessa.

Puhdistusmenetelmät ja niiden valintaperusteet

Ilmoituksessa kerrotaan, että maaperän puhdistaminen suoritetaan massanvaihtona kevään 2025 aikana rakentamisen vaatimassa laajuudessa. Kaivannon pohja kaivetaan kivennäismaahan asti, jolloin pilaantuneet maa-ainekset tulevat todennäköisesti poistetuksi syvyys-suuntaisesti kaivualueelta.

Puhdistustyön toteuttaminen

Ilmoituksen mukaan pilaantunut maaperä puhdistetaan massanvaihdolla rakentamisen vaatimassa laajuudessa. Pilaantuneet maat toimitetaan luvanvaraiseen vastaanottopaikkaan ja korvataan pilaantumattomalla maa-aineksella.

Jätteiden ja kaivettujen maa-ainesten käsittely ja hyödyntäminen

Maa-ainesten käsittely

Ilmoituksen mukaan massat välivarastoidaan kuivatusta varten laskeutusaltaan viereen, mistä kuljetetaan kuivattamisen jälkeen vastaanottolaitokseen. Tavoitteena saada maa-aines niin kuivaksi, että se voidaan kuljettaa normaalilla lavalla. Tarvittaessa harkitaan muita kuljetusvaihtoehtoja. Tutkimuksissa todetut pilaantuneet maa-ainekset ja todetut puhtaat maa-ainekset pidetään kuivatuksen aikana erillään. Puhtaat maa-ainekset näytteistetään kasalta kuivatuksen yhteydessä ja varmistetaan niiden laatu vastaanottopaikkaa varten.

Kuljetukset

Ilmoituksessa kerrotaan, että pilaantuneeksi luokiteltavat poistettavat maa-ainekset toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn luvanvaraiseen vastaanottopaikkaan. Pilaantuneiden maiden ja jätteiden vastaanottopaikka ilmoitetaan Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle ja Kiteen kunnan ympäristöviranomaiselle kunnostuksen aloittamisilmoituksen yhteydessä.

Vesien käsittely

Ilmoituksessa kerrotaan, että kaivantoon virtaa vettä läheisistä vanhoista jätevesipuhdistamon laskeutusaltaista. Vesistä on otettu näytteet raskasmetallianalyysiä varten. Tulokset valmistuvat alustavasti 17.3.2025 ja tulokset toimitetaan jälkitoimituksena. Kaivualueiden viereen kaivetaan pinta-alaltaan noin 25 m² ja tilavuudeltaan noin 25 m³ laskeutusallas, josta vedet johdetaan pohjavesialueelta pois päin idän suuntaan johtaviin laskuojiin. Kaivualueella olevat ojat padotetaan kaivumailla ja padotetulta alueelta vedet pumpataan laskeutusaltaaseen. Laskeutusaltaan purkukohta varustetaan öljynimeytyspuomilla.

Puhdistustöiden valvonta, seuranta ja tarkkailu

Ilmoituksessa kerrotaan, että maaperän puhdistustyötä ohjaa ympäristötekniinen valvoja, jonka vastaa mm. näytteenotosta ja työn ohjaamisesta, poistettavien maa-ainesten ja jätteiden ohjaamisesta luvallisiin vastaanottopaikkoihin, poistettavien maa-ainesten ja jätteiden siirtoasiakirjojen laadinnasta sekä yhteydenpidosta ympäristöviranomaisiin.

Maaperän puhdistustyön etenemistä valvotaan aistinvaraisin havainnoin sekä PetroFlag- ja XRF-kenttäanalysaattoreilla. Näytteet otetaan riittävän edustavalla tiheydellä siten, että kaivumassat voidaan lajitella ja ohjata asianmukaiseen vastaanottolaitokseen.

Kaivannosta otetaan jäännöspitoisuusnäytteet kaivannon kaikilta seinämiltä sekä pohjasta. Jäännöspitoisuudet varmennetaan laboratorioanalysein työtä ohjaavan ympäristötekniisen valvojan harkinnan mukaan.

Jäännöspitoisuudet ja mahdolliset jatkotoimenpiteet tarkastellaan kohteen kunnostuksesta tehtävässä loppuraportissa.

Laskutusaltaasta purkuvedestä otetaan vesinäyte 1 krt/vko, ensimmäinen heti pumppauksen alettua. Näytteestä tutkitaan metallit, öljyt ja kiintoaine.

Puhdistamisen terveys- ja ympäristövaikutukset ja niiden ehkäisy

Ilmoituksen mukaan maaperän puhdistuksessa poistetaan maaperään päätyneiden öljyhiilivetyjakeiden aiheuttamat haitat ympäristölle ja terveydelle rakentamisen vaatimassa laajuudessa. Kunnostustyö ei aiheuta ympäristöön haitallisia vaikutuksia, koska pilaantuneet maa-ainekuormat kuljetetaan peitettyinä pois kaivun jälkeen luvanvaraiseen vastaanottopaikkaan. Kunnostuksen aikana sivullisten pääsy työmaa-alueelle estetään. Kunnostustyön aiheuttamat ympäristövaikutukset eivät merkittävästi poikkea normaalin maarakentamisen vaikutuksista.

Puhdistamistyön aikataulu

Ilmoituksen mukaan puhdistustyö toteutetaan massanvaihtona kevään 2025 aikana rakentamisen vaatimassa laajuudessa.

Kiinteistön omistajan kuuleminen

Pohjois-Karjalan ELY-keskus ei ole pyytänyt kiinteistön omistajalta erikseen kannanottoa nyt puheena olevasta pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevasta ilmoituksesta. Koska kiinteistön omistaja on sama taho kuin ilmoittaja, katsoo Pohjois-Karjalan ELY-keskus, että tämä on tietoinen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta nyt puheena olevilla kiinteistöillä.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen kuuleminen

Pohjois-Karjalan ELY-keskus on pyytänyt 14.3.2025 sähköpostitse kannanottoa Kiteen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta nyt puheena olevasta pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevasta ilmoituksesta.

Kiteen kaupungin ympäristötoimi on 14.3.2025 sähköpostitse antamassaan kannanotossaan todennut, että puhdistamissuunnitelma on kattava. Ympäristötoimi ei näe tarpeelliseksi antaa lausuntoa asiasta.

Viranomaisen ratkaisu

Pohjois-Karjalan ELY-keskus on tarkastanut Kiteen kaupungissa sijaitsevan kiinteistön 260–423–17–51 maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevan ilmoituksen ja hyväksyy sen seuraavin määräyksin:

Puhdistustavoitteet

1. Toimenpidealue tulee puhdistaa ilmoitukseen ja riskinarviointiin perustuen sellaiseen tilaan, ettei siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Toimenpidealueelta on poistettava ilmoitukseen perustuen maa-ainekset, joissa haitallisten aineiden edustavat pitoisuudet ja jätteisyys yleissuunnitelmassa esitetyt puhtaustavoitteet.
2. Työn aikana on pidettävä kirjaa maaperänäytteenotosta, eri käsittelypaikkoihin toimitettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksista ja määristä sekä puhdistettavalla alueella hyödynnettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksista, määristä ja hyödyntämispaikoista.

Alueen yleinen hoito ja järjestys

3. Puhdistettava alue on tarvittaessa aidattava ja varustettava pilaantuneen maaperän puhdistuksesta kertovin kyltein.
4. Pilaantuneen maa-aineksen kaivu, lastaus ja muut puhdistukseen liittyvät työvaiheet on suunniteltava ja toteutettava siten, että pilaantunutta maa-ainesta ei leviä ympäristöön. Puhdistustyön aikana on huolehdittava, ettei puhdistamisesta aiheudu haittaa tai vaaraa alueella tai sen lähistöllä oleskeleville eikä muuta terveys- tai ympäristöriskiä.

Maa-ainesten käsittely ja varastointi

5. Poistettavat pilaantuneet ja/tai jätteensekaiset maa-ainekset sekä kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältävät maa-ainekset, joita ei hyödynnetä määräyksen 9 mukaisesti, on toimitettava ominaisuuksiensa mukaisesti ensisijaisesti hyödynnettäviksi ja

toissijaisesti loppukäsiteltäviksi vastaanottoaikaan, jolla on lupa vastaanottaa kyseisiä maa-aineksia.

6. Kaivetut pilaantumattomat maa-ainekset ja eri tavoin pilaantuneet tai eri tavalla käsiteltävät maa-ainekset pidetään erillään kaivun, lastaamisen, mahdollisen välivarastoinnin ja kuljetuksen aikana.
7. Kaivettuja maa-aineksia voidaan tarvittaessa välivarastoida alueella, jonka puhdistamisesta ilmoitus on tehty, esim. massojen kuivatuksen vaatiman ajan ja näytteiden analysoinnin vaatiman ajan. Välivarastoinnin on oltava mahdollisimman lyhytaikaista ja se on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu maaperän pilaantumista, pilaantumattoman ja haitta-ainepitoisen maa-aineksen sekoittumista, haitta-ainepitoisen maa-aineksen pölyämistä, haitta-ainepitoisten suoto- ja valumavesien hallitsematonta muodostumista tai muuta terveys- tai ympäristöhaittaa. Pohjois-Karjalan ELY-keskus voi tarvittaessa antaa määräyksiä maa-ainesten peittämisestä tai muista tarvittavista toimenpiteistä.
8. Mikäli välivarastointi toteutetaan päällystämättömällä alueella, on alueen maaperän pintakerroksen pilaantumattomuus varmistettava edustavalla näytteenotolla välivarastoinnin päätyttyä.

Kaivettujen maa-ainesten hyötykäyttö

9. Kaivualueella voidaan hyödyntää riskiarvioperusteisesti sieltä kaivettavia maa-aineksia. Hyötykäytettävät haitallisia aineita sisältävät maa-ainekset on peitettävä suunnitelman mukaisesti vähintään 0,2 metrin vahvuisella puhtaalla maa-aineskerroksella. Hyötykäytettäviä maa-aineksia ei saa sijoittaa mahdolliseen orsi- tai pohjavesikerrokseen.
10. Hyödynnettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulee selvittää edustavan näytteenoton avulla ennen maa-ainesten hyödyntämistä.
11. Hyötykäytettyjen maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet ja hyödyntämispaikat on dokumentoitava. Selvitys maa-ainesten hyötykäytöstä on liitettävä määräyksessä 18 edellytetyyn loppuraporttiin.

Maa-ainesten kuljettaminen

12. Jätteen saa antaa kuljetettavaksi vain jätehuoltorekisteriin hyväksytylle toiminnanharjoittajalle. Pilaantunut maa-aines ja jäteaine on peitettävä kuljetuksen ajaksi ja liikenne on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu pöly- tai meluhaittoja. Lisäksi pilaantuneiden maa-ainesten kuljetuksista on laadittava sähköiset siirtoasiakirjat, joista tulee ilmetä jätelain (646/2011) 121 §:n edellyttämät tiedot. Siirtoasiakirjat on oltava mukana kuljetuksen aikana ja se on luovutettava jätteen vastaanottajalle. Siirtoasiakirjoja on säilytettävä kolme vuotta. Lisäksi siirtoasiakirjojen tiedot tulee toimittaa siirtorekisteriin.

Kuormien peittoa ja siirtoasiakirjaa koskevia velvoitteita ei sovelleta työmaan sisäisessä maa-aineksen siirrossa.

Puhdistustyön lopputuloksen toteaminen

13. Kaivutyön lopuksi kaivualueiden pohjista tulee ottaa edustavat jäännöspitoisuusnäytteet. Lisäksi maa-ainesten hyötykäyttöalueiden pintaan tulevan puhtaan maa aineskerroksen paksuus tulee varmistaa mittauksin.

Pilaantuneen veden käsittely

14. Kaivannoista lasketusaltaaseen ja sieltä edelleen johdettavasta vedestä on otettava edustavia vesinäytteitä. Näytteistä on tutkittava metallipitoisuudet, bensiinijakeet (C₅-C₁₀), keskitisleet (>C₁₀-C₂₁), raskaat öljyjakeet (C₂₁-C₄₀), MTBE-TAME, aromaattiset hiilivedyt ja kiintoaine.
15. Kaivantovesien kulkeutuminen pudistettavalta alueelta sellaisenaan on estettävä. Tarvittaessa vesi on poistettava tai vesi on puhdistettava paikan päällä ilmoituksessa esitetyllä tavalla. Laskeutusaltaasta ja siitä lähtevästä vedestä otettavien vesinäytteiden perusteella ilmoittajan tulee varautua tarvittaessa tehostamaan vesien käsittelyä. Vesien käsittelyyn ja johtamiseen sekä vesien kulkeutumisen hallintaan liittyvä suunnitelma on esitettävä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen tarkastettavaksi. Jos kaivantoihin kertyvä vesi viemäroidään, on veden viemärointiin pyydettävä lupa alueen vesihuollosta vastaavalta laitokselta ja noudatettava sen antamia ohjeita ja määräyksiä. Vesihuollon liittymispalveluiden lupa tulee esittää viranomaiselle ennen johtamisen aloittamista.

Valvonta, tiedottaminen ja raportointi

16. Puhdistustyöhön on nimettävä henkilö, joka vastaa päätöksen määräysten noudattamisesta ja puhdistustyön valvonnasta. Valvonnasta vastaavan nimi ja yhteystiedot sekä puhdistuksen aloittamisajankohta on ilmoitettava kirjallisesti Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle ja Kiteen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä kiinteistön omistajalle ennen toimenpiteiden aloittamista. Edellä mainituille tahoille on ilmoitettava myös tämän päätöksen mukaisten puhdistustoimenpiteiden lopettamisajankohta.
17. Mikäli puhdistustyön aikana maaperässä tai vedessä havaitaan haitta-aineita ja jätteitä, joita ei ole todettu aiemmissa tutkimuksissa tai havaitaan muita lähtötiedoista poikkeavia asioita, jotka voivat vaikuttaa mahdollisiin ympäristö- ja/tai terveysriskeihin, on kyseisistä havainnoista ilmoitettava viipymättä Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle, Kiteen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, ilmoittajalle ja kiinteistön omistajalle jatkotoimenpiteiden sopimiseksi.

18. Tämän päätöksen mukaisista tutkimus- ja puhdistustoimenpiteistä on laadittava loppuraportti, jossa on esitettävä puhdistustyön toteuttaminen ja karttapiirustus toteutuneista kaivualueista ja -syvyyksistä, kuvaus työn aikaisista näytteenottomenetelmistä ja yhteenveto työn aikaisesta näytteenotosta, kirjanpitoliedot poistetuista haitta-ainepitoisista maa-aineksista, haitta-ainepitoisten maa-ainesten hyödyntäminen alueella, analyysitulokset puhdistetun maaperän haitta-aineiden jäännöspitoisuuksista ja näytteenottopaikkojen sijainnit karttapiirustuksessa esitettyinä sekä yhteenveto mahdollisten vesinäytteiden analyysituloksista ja pilaantuneen veden poistamisesta ja käsittelystä. Raporttiin on liitettävä yhteenveto maa-ainesten toimittamisesta eri hyödyntämis-, käsittely- ja loppusijoituspaikoille.

Loppuraportti on toimitettava Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle ja Kiteen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa kaivutyön loppuunsaattamisesta.

Määräysten ja päätöksen perustelut

Yleiset perustelut

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaan maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä maa-aineksen hyödyntämiseen kaivualueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle (ELY-keskus), jos puhdistaminen ei luvun 4 nojalla edellytä ympäristölupaa. Valtion valvontaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Ilmoituspäätöksessä on annettava tarvittavat määräykset alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista ja maa-aineksen hyödyntämisestä ja tarkkailusta.

Valtioneuvoston asetuksessa maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (PIMA-asetus, 214/2007) on säädetty maaperässä yleisimmin esiintyvien haitallisten aineiden kynnysarvot. Asetuksen 3 §:n mukaan maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve on arvioitava, jos yhden tai useamman haitallisen aineen pitoisuus maaperässä ylittää asetuksen liitteessä säädetyn kynnysarvon. Alueilla, joilla taustapitoisuus on kynnysarvoa korkeampi, arviointikynnyksenä pidetään taustapitoisuutta. Arvioinnin on asetuksen 2 §:n mukaan perustuttava arvioon maaperässä olevien haitallisten aineiden aiheuttamasta vaarasta tai haitasta terveydelle ja ympäristölle. Asetuksessa luetellaan seikat, jotka arvioinnissa on otettava huomioon. Ilmoituksessa esitetty maaperän puhdistustarpeen arvioinnin tulee täyttää asetuksen vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 2 luvussa on säädetty yleisistä velvollisuuksista, periaatteista ja kielloista kuten toiminnanharjoittajan selvilläolovelvollisuudesta (6 §) sekä velvollisuudesta ehkäistä ja

rajoittaa toimintansa ympäristövaikutuksia (7 §), maaperän pilaamiskiellosta (16 §) ja pohjaveden pilaamiskiellosta (17 §).

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (selvillääolovelvollisuus).

Määräyksissä on huomioitu ympäristönsuojelulain mukaiset velvoitteet ja Kiteen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto.

Asia on ratkaistu ELY-keskuksessa asianosaista kiinteistönomistajaa kuulematta, koska kuuleminen on ollut tarpeetonta. Hallintolaki (434/2003) 34 § 2.mom. kohta 5.

Määräyskohtaiset perustelut

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 133 §:n mukaan pilaantunut maaperä ja pohjavesi (*pilaantunut alue*) tulee puhdistaa siihen tilaan, ettei siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jäännöspitoisuusnäytteenotolla todennetaan maaperän haitta-ainepitoisuudet pilaantuneen maa-aineksen poistamisen jälkeen. Näytteenotolla varmennetaan edellytetyjen puhdistustavoitteiden saavuttaminen sekä saadaan tietoa maaperään kaivujen jälkeen jäävistä haitta-ainepitoisuuksista. (Määräykset 1., 2. ja 14.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 20 § edellyttää pilaantumisen vaaraa aiheuttavalta toiminnalta huolellisuutta ja varovaisuutta ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä onnettomuuksien estämiseksi ja niiden vaikutusten rajoittamiseksi (varovaisuus- ja huolellisuusperiaatteet). Pilaantuneen maan kaivualueet on edellytetty tarvittaessa aidattavaksi sekä merkittäväksi kylteillä, jotta pilaantuneen maan kaivusta ja muista työvaiheista ei aiheudu haittaa tai vaaraa työmaan ulkopuolisille tahoille ja jotta estetään asiattomien pääsy kaivualueelle. (Määräys 3.)

Jätelain (646/2011) 13 §:ssä säädetään, ettei jätteestä tai jätehuollosta saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. (Määräykset 3., 4., 7.–9. ja 12.)

Jätelain (646/2011) 8 § edellyttää, että kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mukaan noudatettava jätelain etusijajärjestystä. Etusijajärjestyksen mukaan vain sellaiset jätteet, joita ei ole mahdollista uudelleenkäyttää, kierrättää tai hyödyntää, loppukäsitellään. (Määräys 5.)

Jätelain (646/2011) 29 §:n mukaisesti maaperän ja pohjaveden puhdistustyön yhteydessä kaivettavat jätejakeet on edellytetty toimitettavaksi hyödynnettäväksi tai loppukäsiteltäväksi asianmukaisen luvan omaavaan vastaanottoaikaan. (Määräys 5.)

Jätelain (646/2011) 15 §:ssä säädetään lajiltaan ja laadultaan erilaisten jätteiden erilläänpitovelvollisuudesta siinä laajuudessa kuin se on terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi, etusijajärjestyksen noudattamiseksi taikka jätehuollon asianmukaiseksi järjestämiseksi tarpeellista sekä teknisesti ja taloudellisesti mahdollista. (Määräys 6.)

Jätelain (646/2011) 29 §:n mukaan jätteen saa luovuttaa vain jätelain 11 luvun mukaiseen jätehuoltorekisteriin hyväksytylle kuljettajalle. (Määräys 12.)

Valtioneuvoston jätteistä annetun asetuksen (179/2012) 11 §:n mukaan jäte voidaan kuljettaa peitettynä, jos siten voidaan varmistua siitä, ettei jätettä pääse ympäristöön kuormauksen tai kuljetuksen aikana. Poistettavat pilaantunutta maa-ainesta sisältävät kuormat on edellytetty peitettäväksi ja haitta-ainepitoiset kaivetut maa-ainekset on edellytetty pidettäväksi erillään pilaantumattomista maa-aineksista, jotta haitta-ainepitoisista maa-aineksista ei aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. (Määräys 12.)

Jätelain (646/2011) 121 §:n mukaan jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja pilaantuneesta maa-aineksesta. Siirtoasiakirja on oltava mukana jätteen siirron aikana ja se on annettava jätteen vastaanottajalle. Siirtoasiakirjat on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan. Siirtoasiakirjaan merkittävistä tiedoista ja niiden vahvistamisesta on säädetty valtioneuvoston jätteistä annetun asetuksen 24 §:ssä. (Määräys 12.)

Jätelain 121 a §:n mukaan siirtoasiakirja on laadittava sähköisenä. Siirtoasiakirjan tietojen on oltava koneluettavassa muodossa. Siirtoasiakirjaan tehtävät muutokset on voitava havaita jälkikäteen ja muutokset on tehtävä niin, etteivät alkuperäiset tiedot häviä. Siirtoasiakirjan on oltava luettavissa jätteen siirron aikana ja siinä olevien tietojen on oltava saatavissa kaikille siirtoon osallistuville. Jätteen haltijan on vahvistettava siirtoasiakirjassa annettujen tietojen oikeellisuus, jätteen kuljettajan jätteen kuljetettavaksi ottaminen ja vastaanottajan jätteen vastaanotto sähköisellä allekirjoituksella, sähköisellä leimalla tai muulla luotettavalla sähköisellä todentamismenetelmällä. Jätteen haltijan ja vastaanottajan on säilytettävä siirtoasiakirjan tiedot kolmen vuoden ajan siirron päättymisestä. (Määräys 12.)

Jätelain 121 b §:n mukaan siirtoasiakirjan laatineen jätteen haltijan tai kotitaloudesta jätettä noudettaessa jätteen kuljettajan, on huolehdittava siirtoasiakirjan tietojen toimittamisesta jätelain 142 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun rekisteriin. Tiedot on toimitettava ilman aiheetonta viivytystä teknisen rajapinnan kautta. Paperisen siirtoasiakirjan tiedot on toimitettava rekisteriin kolmen kuukauden kuluessa siirron päättymisestä sähköisessä asiointipalvelussa. Tiedot voi toimittaa myös muulla rekisterinpitäjän kanssa erikseen sovitulla

tavalla, jos tietojen toimittaminen sähköisessä asiointipalvelussa ei ole mahdollista. Jätteen haltija tai kotitaloudesta jätettä noudettaessa jätteen kuljettaja vastaa antamiensa tietojen oikeellisuudesta. (Määräys 12.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 209 § n mukaan lain täytäntöönpanon edellyttämät mittaukset, testaukset, selvitykset ja tutkimukset on tehtävä pätevästi, luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin. (Määräykset 10., 13., 14. ja 16.)

Päätöksessä on hyväksytty ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesti puhdistustyön yhteydessä kaivettujen ilmoituksen mukaisten maa-ainesten hyötykäyttö puhdistettavalla alueella. Maita ei kuitenkaan saa sijoittaa mahdolliseen orsi- tai pohjavesikerrokseen, jottei niistä aiheudu riskiä orsi-/pohjaveden laadulle. Päätöksessä on edellytetty täytöissä hyötykäytettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksien ja sijoituskohteiden dokumentointia, jotta maa-ainekset voidaan huomioida asianmukaisesti tulevien kaivutöiden yhteydessä. (Määräykset 9. ja 11.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 7 §:n mukaan toiminta on järjestettävä niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Puhdistettavan alueelta mahdollisesti syntyvän pilaantuneen veden haitta-aineiden pitoisuuden tarkkailulla ja vesien käsittelyllä varmistetaan, etteivät vedessä olevat haitta-aineet pääse kulkeutumaan laajemmalle alueelle eivätkä aiheuta enempää maaperän tai pohjaveden pilaantumista tai muuta haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Vesien hallinta on perusteltua toteuttaa suunnitelmallisesti. (Määräykset 14. ja 15.)

Pilaantunutta aluetta puhdistettaessa tulee usein esille seikkoja, joihin ei ole ennakkotutkimuksista ja -suunnitelmista huolimatta pystytty varautumaan, esim. maaperässä tai pohjavedessä todetaan uusia haitta-aineita ja jätteitä, taikka todettavat haitta-ainepitoisuudet poikkeavat merkittävästi aiemmista tutkimuksista, pilaantunut alue on arvioitua laajempi tai kaikkea suunnitelmassa esitettyä maa-ainesta ei voida poistaa. Tämän vuoksi valvontaviranomaisen voi olla tarpeen antaa uusia ohjeita tai määräyksiä työn aikana. (Määräykset 7, 17, 15 ja 17.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 172 §:ssä ja jätelain 122 §:ssä säädetään valvontaviranomaisen tiedoksisaantioikeudesta tehtävänsä suorittamista varten. Määräykset 16.-18. on annettu viranomaisvalvonnan kannalta. Puhdistamisen aikainen kirjanpito ja puhdistamisen raportointi ovat tarpeen viranomaisvalvonnan kannalta. Kirjanpidolla ja raportilla dokumentoidaan tehty näytteenotto-, kaivu- ja muut puhdistustoimenpiteet.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 16, 17, 20, 85, 133, 136, 172, 190, 191, 200, 205, 209 §

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 24, 25, 26 §

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)

Jätelaki (646/2011) 8, 13, 15, 29, 121, 121 a, 121 b, 122, 142 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 3, 4, 11, 40 §

Hallintolaki (434/2003)

Valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä (1040/2006)

Valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006)

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 (794/2024)

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Tämän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 720 euroa.

Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 (794/2024) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon. Pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 80 euroa kultakin asian käsittelyyn kuluvalta tunnilta. Tämän ilmoituksen käsittelyyn kului 9 tuntia

Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 205 §:n mukaan ELY-keskus voi periä maksun valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi.

Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 (794/2024).

Päätöksen voimassaoloaika

Tämä päätös on voimassa 31.12.2025 saakka. Mahdollisten olosuhdemuutosten vuoksi päätöksen voimassaolon jälkeen maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuus ja puhdistustarve on tarvittaessa arvioitava uudestaan ja tehtävä puhdistamisesta ympäristönsuojelulain (527/2014) edellyttämä ilmoitus tai lupahakemus.

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 200 §:n perusteella tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää täytäntöönpanon.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös

Kiteen kaupunki (sähköpostitse)

Tiedoksi

Kiteen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen (sähköpostitse)

Kuuluttaminen

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 85 §:n mukaisesti Pohjois-Karjalan ELY-keskus antaa päätöksen tiedoksi myös julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja kuulutettava päätös ovat nähtävillä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ja Kiteen kaupungin verkkosivuilla.

Tietojärjestelmän päivittäminen

Alueen maaperää koskevat tiedot päivitetään valtakunnalliseen Maaperän tilan tietojärjestelmään.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Tarkemmat ohjeet muutoksenhausta ovat päätöksen liitteenä 1 olevassa valitusosoituksessa.

Lisätiedot

Asia on käsitelty Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueella. Lisätietoa asiasta antaa ympäristöasiantuntija Petri Naumanen petri.naumanen@ely-keskus.fi ja ympäristöasiantuntija Pauliina Palmgren pauliina.palmgren@ely-keskus.fi.

Hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Päätöksen on esitellyt ympäristöasiantuntija Petri Naumanen ja ratkaissut ympäristönsuojelu ja vesienhoito -yksikön päällikkö Ari Heiskanen.

Liitteet

- Liite 1. Valitusosoitus
- Liite 2. Puhdistettavan alueen sijaintikartta
- Liite 3. Tutkimuspistekartta